

ETTEPANEK	VASTUS
Maa- ja Ruumiamet 17.12.2025 nr 7-1/25/17851-2	
Eelnimetatud mäeeraldised paiknevad Ida-Viru maakonnas Lüganuse valla ja Alutaguse valla territooriumil. Antud piirkonda jäävad osaliselt ka maaparandussüsteemid ning eesvoolud. Sellest tulenevalt palume eelhinnangut täiendada ja lisada punkt, kus on hinnatud mõju maaparandussüsteemidele.	Arvestatud. Peatükk 8 uuringute tabelisse on lisatud vastav täiendus: <i>mõju maaparandussüsteemidele - Ekspert hinnang hüdroteoloogia uuringu tulemuste põhjal.</i>
Samuti palume lisada kavandatavate uuringute ja analüüside nimekirja veerežiimi uuringu juurde ka mõju maaparandussüsteemidele.	Arvestatud. Peatükk 8 uuringute tabelisse on lisatud vastav täiendus: <i>mõju maaparandussüsteemidele - Ekspert hinnang hüdroteoloogia uuringu tulemuste põhjal.</i>
Terviseamet 18.03.2026 nr 9.3-4/25/9589-3	
Amet on tutvunud Ojamaa, Sompa ja Viru II mäeeraldiste korrastamistingimuste KMH programmiga ning juhib tähelepanu, et tööde teostamise ajal võib teatud piirkondades suurene da liikluskoormus. Kui kasutatavate teede läheduses asuvad elamud või muud müratundlikud objektid, siis arvestada, et liiklusest tulenev müratase ei tohi lähiümbruses olevatel maa-aladel ületada keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ sätestatud asjakohase mürakategooria liiklusemüra normtasest. Samuti tuleb vältida liiklusest tuleneva tolmu tekkimist ja vajadusel rakendada leevendusmeetmeid.	Arvestatud. Lisasime peatükki 7.2.10 vastava lause: <i>Kaevanduse sulgemis- ja korrastamistöde ajal jääb vibratsiooni, õhu- ja müratase võrreldavaks senisega, kuna veomahud ei suurene.</i>
Keskkonnaagentuur 25.03.2026 nr 6-6/26/468-2	
1. 1. Lk 70. Hüdroteoloogia mõjuvaldkonna hindamismetoodika alla soovitate lisada veel kaks punkti: 1. a. Millised pinna- ja põhjaveekogud on mõjutatud kaevanduse täitumisest veega ja pumpamise lõpetamisest? 2. b. Põhjaveetaseme taastumisest johtuva pinnavee hüdroteoloogilise režiimi muutuste suurus mõjutatavates veekogudes numbriliselt ja esitada sellise muutuste ajaline prognoos.	Arvestatud. Antud täiendavad punktid on lisatud peatükis 8 olevasse uuringute tabelisse.
2. Soovitate lisada mõjuvaldkonnana ka „Mõju vooluveekogude ökoloogilisele seisundile“. Hindamismetoodika: Ekspert hinnang hüdroteoloogia uuringu tulemuste põhjal. Hinnang antakse erialaeksperdi poolt.	Arvestatud. Antud täiendavad mõjuvaldkond on lisatud peatükis 8 olevasse uuringute tabelisse.

<p>3. KMH programmi p 7.3 mõjuala ulatuses on kirjas: <i>Väljapoole mäeeraldisi ulatub mõju põhjaveetaseme muutuse ning pinnaveekogudes hüdroloogilise režiimi muutuse kaudu. KMH programmi etapis on mõjuala ulatuseks hinnatud 2 km. Olulise mõju ulatus täpsustatakse KMH aruande etapis uuringute läbi viimise teel.</i></p> <p>Ettepanek on võtta arvesse, et hüdroloogilise režiimi muutus toimib valglopõhiselt ja hüdroloogilise režiimi muutusi ja mõjusid peaks hindama ka 2 km raadiusest väljapoole jäävatele voolu- ja seisuveekogudele, näiteks Ojamaa jõe, Purtse jõe ja Aidu karjäärile.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Ekspert on nõus, et veekoguse mõju pinnaveekogudes võib ulatuda kaugemale kui põhjavee alanduslehtri mõju. Sellise seosega on arvestatud ja seda plaanitakse hinnata.</p> <p>Peatükis 7.3 on selle kinnituseks järgmine lause: <i>Olulise mõju ulatus täpsustatakse KMH aruande etapis uuringute läbi viimise teel.</i></p>
<p>KMH-s tuleks käsitleda lisaks veekogusele ka veekvaliteeti. Missugune on praegu kaevandusest pumbatava vee kvaliteet heitvee ja pinnavee määruste nõuete osas ja missugune on sulgemise järel taastunud põhjavee kvaliteet? Kas selle veekvaliteet mõjutab pinnavett ja sellest sõltuvat elustikku? Kuidas allmaakaevandamise käigus tehtud kaeveõõnte sulgemisjärgsel üle ujutamisel võtab käitaja kasutusele meetmeid vee seisundi halvenemise tõkestamiseks või minimeerimiseks, veepoliitika raamdirektiivis 2000/60/EÜ sätestatu täitmise tagamiseks?</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Lisasime peatükki 7.2.3 vastavad täiendused: <i>Mõju hindamise käigus tuleb anda hinnang veerežiimi ja veekvaliteedi muutumise tõttu pinnaveekogumitele avalduvast mõjust. Hinnata tuleb vee mahu vähenemisest ja võimalikust veemahu suurenemisest põhjustatud mõju. Pakkuda välja meetmed vee seisundi halvenemise tõkestamiseks või minimeerimiseks.</i></p>
<p>Maa- ja Ruumiamet 26.03.2026 nr 7-1/26/3222-2</p>	
<p>Maa- ja Ruumiameti maaparanduse osakond on esitatud Ojamaa, Somp ja Viru II mäeeraldiste korrastamistingimuste keskkonnamõju hindamise (KMH) programmiga tutvunud ning nõustub selles tooduga.</p>	<p>Võetud teadmiseks.</p>
<p>Keskkonnaamet 27.03.2026 nr 6-3/26/3586-4</p>	
<p>1. Juhime tähelepanu, et LIFE IP CleanEST projekti raames 2021. aastal Ida-Virumaal Purtse valgalas pinnavees läbi viidud nikliuuringu kohaselt suureneb veetaseme taastumisel põlevkivi kaevandusaladel nikli sisaldus peamiselt seetõttu, et kaevandamise käigus avanenud kivimipinnalt ning anaeroobsetes tingimustes vabanevad nikliühendid muutuvad vees liikuvaks. Põhjavee keemiline koostis püsib alanduslehtri piirkonnas stabiilsena kuni põhjavee alanemise lõpuni. Aktiivse kaevandamise ajal ei kujune nikli sisalduse tõus tavaliselt oluliseks probleemiks, kuid sulgemise järgsel perioodil, kui kaeveõõnsused veega täituvad, erineb põhjavee keemiline seisund oluliselt looduslikust taustast. Nikli sisaldused võivad ületada keskkonnakvaliteedi piirväärtusi. Kui nikli liikuma pääsemise protsess sarnaneb püriidist vabaneva sulfaatide sisalduste muutustega veega täitunud kaevandustes, saab sulfaadi analoogia põhjal tõenäoliselt pidada aja jooksul nikli sisalduste mõningast vähenemist vees.</p> <p>Arvestades eelpool toodut tuleb jälgida Ojamaa, Somp ja Viru II mäeeraldiste korrastamistingimuste KMH-s ka biosaadava nikli sisaldust suublasse juhitas vees</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>KMH-s käsitletakse põhjavee keemilist muutust olemasolevate andmete põhjal. Peatükis 8 kirjeldatud vooluveekogudele avalduva mõju hindamise meetodikat täiendati vastava selgitusega.</p>

<p>(Keskkonnaministri 24.07.2019 määrus nr 28 „Prioriteetsete ainete ja prioriteetsete ohtlike ainete nimekiri, prioriteetsete ainete, prioriteetsete ohtlike ainete ja teatavate muude saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused ning nende kohaldamise meetodid, vesikonnaspetsiifiliste saasteainete keskkonna kvaliteedi piirväärtused, ainete jälgimisnimekirjaga seotud tegevused“). Määruse §-s 3 on toodud aastakeskmine keskkonna kvaliteedi piirväärtus maismaa pinnavees ja nikli puhul on lisatud, et need keskkonna kvaliteedi piirväärtused viitavad ainete biosaadavatele kontsentratsioonidele). Nikli (Ni) sisalduse määramiseks ja biosaadavuse mudelite rakendamiseks vajalikud näitajad on kaltsium (Ca), magneesium (Mg), lahustunud orgaaniline süsinik (DOC) ja vesinikioonide kontsentratsioon (pH).</p>	
<p>2. Programmis (ptk 5.7) on nimetatud korrastatavate mäeeraldiste alale jäävad vääriselupaigad. Jääb selgusetuks, kas mõju nendele on plaanis hinnata (toodud on, et mõju hinnatakse kaitstavatele loodusobjektidele LKS § 4 tähenduses, kuid vääriselupaigad sinna alla ei kuulu). Lisaks kaitstavatele loodusobjektidele tuleb analüüsida ka, kas kavandatavad tegevused võivad mõjutada vääriselupaiku. Selles osas on soovitatav kaasata vääriselupaikade väljavaliku tunnistusega spetsialist või loodusvaldkonna ekspert, kellel on kogemus seoses vääriselupaikadele mõju hindamisega sarnases olukorras.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Lisasime peatükki 7.2.7 märke: <i>Lisaks tuleb KMH käigus anda hinnang kavandatava tegevuse mõjust Alutaguse rahvuspargi, Kiikla mõisa pargi kaitse-eesmärkidele ning vääriselupaikadele.</i></p> <p>Tegime peatükk 8 uuringute tabelis järgneva täienduse: mõjuvaldkond - <i>kaitsealad, sh vääriselupaigad.</i></p>
<p>3. Palume selgitada, milline on edasine tegevuskava Ojamaa kaevanduse territooriumil paiknevate aherainekillustiku ladude osas. Kas kogu ladudes olev aheraine kasutatakse kaevanduse likvideerimise käigus ära või jääb osa materjalist ladudesse? Juhul kui jääb, siis milline on selle aheraine edasine käitlemine?</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Peatükki 3.3 lisasime vastava täienduse: <i>Territooriumil on aherainekillustiku laod. Nendes hoitakse väga väikest kogust killustikku. See on mõeldud ainult omatarbeks. Ainus pidevalt muutuv killustiku ladu asub killustiku tootmisalal. Seda haldab Pettan OÜ. Ettevõtte põhitegevus on killustiku tootmine ja müük.</i></p>
<p>4. KMH programmis (lk 5) on KMH eesmärgina toodud, et keskkonnamõju hindamisel tuvastatakse nii otsene kui ka kaudne mõju keskkonnamelementidele, sealhulgas kliimale. Samas on (lk 65) käsitletud strateegilise dokumendina kliimapoliitika põhialuseid, kuid KMH programmis ei ole kliimamõjude hindamist käsitletud. Palume KMH programmi täiendada ka kliimamõjude hindamise osas.</p>	<p>Arvetatud.</p> <p>Programmi on lisatud peatükk 7.2.8 <i>Kliima</i></p> <p><i>Allmaakaevanduse lõpetamise järel lõppevad kaevandamisega seotud protsessid, sealhulgas lõhkamistööd, ventilatsioon, liikumine maa-alustes käikudes ning kaevandamistehnika kasutamine, mistõttu väheneb või täielikult lakkab saasteainete ja kasvuhoonegaaside emissioon välisõhku.</i></p> <p><i>Allmaaosas sulgemisega võib kaasneda põhjavee taseme järkjärguline tõus, kuid sellel ei ole eeldatavalt kliimagaasidele negatiivset mõju.</i></p> <p>Mõju kliimale on kaudne ning pigem positiivne, seega hindamise järgi vajadus puudub.</p>

<p>5. KMH programmis on viited Enefit Industry AS-le, kuid alates 08.01.2026 on ettevõtte Enefit Industry OÜ.</p>	<p>Arvestatud. Tegime paranduse peatükis 3.1.2 Viru II mäeeraldis, asendasime Enefit Industry AS → Enefit Industry OÜ-ga.</p>
<p>6. 0-alternatiivi käsitluses juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et vastavalt maapõueseaduse §- le 80 on kaevandamisloa omajal maa korrastamise kohustus. Maa korrastamist käsitleb kogu maapõueseaduse 5 ptk (§ 80–88). Seega ei ole praeguse olukorra jätkumine ilma korrastamiseta kooskõlas maapõueseadusega.</p>	<p>Arvestatud. Täiendasime peatükki 3.4 järgnevalt: Vastavalt MaaPS §- le 80 on kaevandamisloa omajal maa korrastamise kohustus. Seega ei ole praeguse olukorra jätkumine ilma korrastamiseta kooskõlas maapõueseadusega.</p>
<p>7. Ptk 3.4 osas palume selgitada, kas alternatiive on võimalik käsitleda ka lokaalselt piirkonniti. Näiteks võiks looduskaitsealade või elamualade läheduses kaaluda erinevaid tehnoloogilisi lahendusi, nagu ülevoolukaevude rajamine või maa-aluste käikude toestamine teatud aladel. Antud küsimus seondub ka programmi ptk-s 7.1 käsitluga. Keskkonnaamet teeb ettepaneku täiendada KMH-d suunistega võimalike lisameetmete rakendamiseks pärast korrastamist. Juhul kui korrastamisjärgselt ilmneb vajadus täiendavate meetmete järele (nt vee täiendav ärajuhtimine või muud riskianalüüsist tulenevad tegevused), peaksid need olema üldisel tasandil käsitletud. Kuigi suunised ei pea olema väga detailsed, võiksid need koondada KMH käigus esitatud asjakohased ettepanekud, arvestades, et loodusprotsessid ei ole täielikult ette prognoositavad ning taastumine ja loodusliku tasakaalu saavutamine võtab aega.</p>	<p>Arvestatud osaliselt. Esimeses lõigus kirjeldatu ei ole alternatiivid vaid leevendusmeetmed. Neid kaalutakse vastavalt vajaduse tekkimisele. Välja pakutud leevendusmeetmete tõhususe ja mõjude prognooside paikapidavuse hindamiseks koostatakse seire ettepanek. Kui mingis osas on ette näha suuremat määramatust, kirjeldatakse edasisi tegevusi juhaks kui seire näitab olulise mõju esinemist.</p>
<p>8. Arvestades, et KMH algatamise otsuses on eraldi rõhutatud erinevate mäeeraldiste koosmõju hindamise vajadust, palume täpsustada KMH programmis, kuidas on kavandatud kumulatiivsete mõjude hindamist. Näiteks milliste tegevuste ja objektidega koosmõju hinnatakse ja milliste keskkonnakomponentide osas kumulatiivset mõju käsitletakse.</p>	<p>Arvestatud. Lisasime programmi peatüki 7.2.9 Kumulatiivsed mõju</p>